

Rapport

Datum: 28 november 2006
Rapportnummer: 2006/372

Klacht

Verzoekers klagen erover dat de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie de klacht over het zoekraken van hun op 1 oktober 2001 bij de indiening van hun asielaanvraag afgegeven rijbewijzen weliswaar (kennelijk) gegrond heeft verklaard, maar daarin geen aanleiding heeft gezien een passende maatregel te treffen.

Beoordeling

Algemeen

I. Bevindingen

1. Verzoekers, afkomstig uit Tsjetsjenië en van Russische nationaliteit, hebben zich op 19 september 2001 aangemeld bij de vreemdelingendienst van het regionale politiekorps Gelderland-Midden in het aanmeldcentrum (AC) te Zevenaar om een asielverzoek in te dienen. Op 1 oktober 2001 dienden zij formeel hun asielaanvraag in. Bij het indienen van de asielaanvraag zijn de rijbewijzen van verzoekers ingenomen. Dit waren de enige originele documenten die zij in hun bezit hadden.
2. Verzoekers verbleven na hun verblijf in het AC in verschillende opvangcentra, het laatst in het opvangcentrum AZC Schijndel. Op 12 maart 2003 raakten verzoekers uitgedeed en moesten zij Nederland verlaten. Nadat zij geprobeerd hadden het land te verlaten maar bij de grens met Duitsland door de Duitse autoriteiten werden aangehouden, verbleven zij zes maanden in vreemdelingenbewaring in het grenshospitium te Amsterdam. Per 6 april 2004 werd de vreemdelingenbewaring opgeheven. Vanaf dat moment gingen zij op zoek naar hun rijbewijzen.
3. Verzoekers deden persoonlijk en via hun gemachtigde navraag bij de vreemdelingendiensten te Vught, te Amsterdam, en te Groningen, bij de Penitentiare Inrichtingen te Amsterdam en bij het Bureau Documenten van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). De documenten bleken onvindbaar. Bureau Documenten van de IND liet in reactie op een brief van gemachtigde van 1 juni 2005 weten dat naar aanleiding van de overdracht van taken van de vreemdelingendienst naar de IND originele documenten die tijdens de procedure waren overgelegd, vervolgens naar Bureau Documenten waren gestuurd. In deze zaak waren echter geen stukken aangetroffen, zodat de documenten nog bij de vreemdelingendienst zouden moeten liggen of door de vreemdelingendienst tezamen met het dossier naar het Archief zouden moeten zijn gestuurd. Daarop diende de gemachtigde van verzoekers namens hen op 8 juni 2005 een klacht bij de IND in. Bij brief van 30 augustus 2005 reageerde de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie op de klacht. Een nieuwe zoektocht naar de documenten had niets opgeleverd aldus de minister, zodat hiermee haar mogelijkheden om de rijbewijzen te achterhalen waren uitgeput. De minister achtte de klacht kennelijk

gegrond en bood haar oprechte verontschuldigen aan voor het zoekraken van de rijbewijzen.

4. Bij brief van 23 september 2005 wendde de gemachtigde zich tot de Nationale ombudsman. Tijdens het vervolgens door de Nationale ombudsman ingestelde onderzoek deelde de minister mee dat zij de klacht dat er geen passende maatregel getroffen was gegrond achtte nu in de reactie op de klacht geen melding was gemaakt van verdere maatregelen of acties. De minister bood aan de door verzoekers gemaakte kosten van nieuwe rijbewijzen te vergoeden. Voorts liet de minister weten dat er bij de IND meerdere gevallen bekend waren van vreemdelingen die na afloop van hun verblijfsprocedure moeite hadden om documenten terug te krijgen die aan het begin van de procedure door de vreemdelingendienst waren ingenomen. Er werden binnen de IND afspraken gemaakt tussen Bureau Documenten en de verschillende procesdirecties om het zoeken naar documenten te stroomlijnen. Desgevraagd liet de minister weten op welke wijze het onderzoek naar de documenten van verzoekers op verschillende locaties was uitgevoerd.

II. Beoordeling

5. Het redelijkheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is.

6. De klacht van verzoekers is één van de vele gevallen waarin originele documenten die asielzoekers in goed vertrouwen aan de Nederlandse autoriteiten afgeven, zoekraken. Deze problematiek is, in elk geval voor een deel, terug te voeren op de overdracht van taken van de vreemdelingendiensten aan de IND waardoor documenten die destijds door de vreemdelingendiensten waren ingenomen naar Bureau Documenten moesten worden gestuurd. Daarbij komt dat in de afgelopen jaren veel asielzoekerscentra zijn gesloten waardoor ook de vreemdelingendiensten onderling veel dossiers van vreemdelingen aan elkaar hebben overgedragen. Dit heeft ertoe geleid dat vaak geen enkel inzicht meer bestaat waar de ingenomen documenten zich bevinden en dat documenten zelfs spoorloos blijken te zijn verdwenen. Inmiddels ligt de overdracht van taken van vreemdelingendiensten aan de IND al enige jaren achter ons zodat deze problematiek zich hopelijk steeds minder zal voordoen. Ook binnen de IND worden originele documenten echter tussen de diverse locaties overgedragen.

7. De IND heeft aangegeven alles in het werk te hebben gesteld om de rijbewijzen van verzoekers terug te vinden, maar is daar niet in geslaagd. De minister erkent dat er meerdere gevallen bekend zijn van vreemdelingen die na afloop van hun procedure moeite hebben documenten terug te krijgen die aan het begin van de procedure door de vreemdelingendienst zijn ingenomen. De IND is er bij de overdracht van taken van de vreemdelingendiensten naar de IND kennelijk niet in geslaagd om zorg te dragen voor een goede overdracht van de door de vreemdelingendiensten ingenomen documenten aan de IND, en zo verlies van deze documenten te voorkomen. De minister heeft het probleem

erkend en heeft aangegeven de procedures te zullen verbeteren.

8. Bij de afhandeling van de klacht concludeerde de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie terecht dat de klacht van verzoekers over het zoekraken van de documenten gegrond was. Vervolgens bood zij verzoekers hiervoor verontschuldigingen aan.

Bij elk handelen moet een bestuursorgaan alle rechtstreeks betrokken belangen afwegen. De minister heeft belang om in het kader van de behandeling van een asielverzoek de identiteitsdocumenten van mensen in te nemen. Verzoekers hebben er belang bij om na de asielprocedure hun originele documenten terug te ontvangen. Verzoekers klaagden over het zoekraken van hun documenten in de hoop hun documenten alsnog terug te krijgen. Door slechts op de klacht te reageren met het aanbieden van verontschuldigingen terwijl de documenten niet konden worden teruggegeven, heeft de minister onvoldoende oog gehad voor de belangen van verzoekers. Verzoekers zijn ernstig benadeeld door het zoekraken van hun rijbewijzen nu zij geen andere documenten bezitten om hun identiteit aan te tonen. Om aan hun belangen tegemoet te komen had de minister na de klacht gegrond te hebben verklaard, bijvoorbeeld financiële compensatie of hulp bij het verkrijgen van nieuwe rijbewijzen behoren aan te bieden. Door dit niet te doen handelde zij jegens verzoekers in strijd met het redelijkheidsvereiste.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie, is gegrond wegens strijd met het redelijkheidsvereiste.

Met instemming is kennis genomen van het tijdens het onderzoek gedane aanbod van de minister om de kosten van nieuwe rijbewijzen te vergoeden.

Voorts neemt de Nationale ombudsman er met instemming kennis van dat de IND werkt aan verbetering van de registratie van documenten en aan aanpassing van het beleid ten aanzien van beheer en teruggave van documenten.

Onderzoek

Op 10 november 2005 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer S. en de heer T., ingediend door stichting Rechtsbijstand Asiel te Den Bosch, met een klacht over een gedraging van de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie.

Naar deze gedraging werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Vervolgens werden verzoekers in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

De gemachtigde van verzoekers gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Fax-bericht inzake teruggave van documenten van 1 juni 2005 van verzoekers' gemachtigde aan de IND;

Reactie op fax-bericht van 6 juni 2005 van de IND

Klachtbrief van 8 juni 2005 aan de IND;

Reactie op de klacht van 30 augustus 2005 van de IND;

Verzoekschrift van 23 september 2005 aangevuld bij brief van 10 november 2005;

Standpunt van de minister van 22 februari 2006 en 6 juli 2006

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond